

Laag gedoseerde vaginale oestrogeenbehandeling

Waar worden vaginale oestrogenen voor gebruikt?

Vaginale oestrogenen worden gebruikt als behandeling voor klachten van het urogenitaal syndroom van de menopauze. Ook kunnen vaginale oestrogenen worden voorgeschreven bij vrouwen die een pessarium (ring) dragen vanwege verzakkingsklachten ter voorkoming van drukplekken in de vagina.

Wat is het urogenitaal syndroom van de menopauze?

De afname van oestrogeen hormoon is een natuurlijk proces bij vrouwen na de overgang (menopauze).

Het urogenitaal syndroom van de menopauze is een verzameling symptomen die de afname van oestrogeen hormoon in de vagina en blaas kan veroorzaken.

Atrofie is de medische term voor het dunner en droger worden van de vaginawand en de wand van de plasbuis als gevolg van een natuurlijke afname van het oestrogeen hormoon rondom en na de menopauze.

Vaginale oestrogenen worden gebruikt ter behandeling van vaginale atrofie.

De klachten die kunnen ontstaan door daling van oestrogenen zijn:

- vaginale droogheid,
- jeuk
- irritatie of branderig gevoel in de vagina
- pijnlijk of oncomfortabel gevoel bij vrijen
- verhoogde gevoeligheid voor blaasontstekingen
- vaker moeten plassen
- (toename van) urine-incontinentie.
- bij gebruik van een pessarium voor een verzakking ontstaan gemakkelijk wondjes of drukplekken

Wat doet vaginale oestrogeenbehandeling?

Vaginale oestrogeenbehandeling verbetert de doorbloeding in de vagina, het maakt de vaginawand dikker en vochtiger en helpt de zuurgraad in de vagina te herstellen.

Veiligheid

In een heel lage dosis worden oestrogenen door middel van een crème, ovule (een soort zetpil) of kleeftablet in de vagina ingebracht. De middelen werken plaatselijk op de vaginale slijmvliezen en plasbuis en slechts een zeer klein deel wordt opgenomen in het bloed, hierdoor zijn er weinig tot geen bijwerkingen en kan het gedurende een lange periode veilig gebruikt worden. Het gebruik van vaginale oestrogenen geeft geen verhoogd risico op het krijgen van borstkanker.

Vaginaal oestrogeen voor vrouwen met borstkanker in het verleden

Een groot onderzoek wat recent is verschenen toonde aan dat bij vrouwen met borstkanker in het verleden vaginaal oestrogeen veilig kan worden gebruikt als andere niet-hormonale behandelingen niet succesvol zijn. Het gebruik van vaginaal oestrogeen verhoogde het risico op overlijden aan borstkanker niet. (1)

Bijwerkingen

Aan het begin van de behandeling kan plaatselijke irritatie en jeuk ontstaan. Zeer zelden een bloeding uit de vagina of griepachtige verschijnselen, zoals koorts, pijnlijke of gespannen borsten.

Vaginaal oestrogeen versus systemische hormoonvervangings therapie

Vaginaal oestrogeen en systemische hormoonvervangings therapie (HRT) zijn beide behandelingen ter aanvulling van oestrogenen, maar ze zijn niet hetzelfde. Vaginaal oestrogeen richt zich specifiek op plaatselijke vaginale symptomen, terwijl systemische HRT (oestrogeen pleisters/gel/spray via de huid of tabletten via de mond) een breder behandeling is die gericht is op het verlichten van menopauze klachten zoals bijvoorbeeld opvliegers en stemmingswisselingen.

Het voordeel van de plaatselijke behandeling in de vagina ten opzichte van systemische behandeling is de lagere dosis hormonen die gebruikt wordt en, omdat het plaatselijk wordt gebruikt, geeft dit minder bijwerkingen op andere organen zoals de borsten of baarmoeder.

1. Vaginal Estrogen Therapy Use and Survival in Females With Breast Cancer
Lauren McVicker, PhD¹; Alexander M. Labeit, PhD¹; Carol A. C. Coupland, PhD^{2,3}; et al
Blánaid Hicks, PhD¹; Carmel Hughes, PhD⁴; Una McMenamin, PhD¹; Stuart A. McIntosh, PhD^{5,6}; Peter Murchie, MD⁷; Chris R. Cardwell, PhD¹
JAMA Oncol. 2024;10(1):103-108. doi:10.1001/jamaoncol.2023.4508